

OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT.....	2
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	3
3 RISKINHALLINTA	5
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	6
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	7
Palvelutarpeen arviointi	7
Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30.5 §)	7
Asiakkaan kohtelu	7
Asiakkaan osallisuus	8
Asiakkaan oikeusturva.....	8
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA	9
Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta.....	9
Ravitsemus	10
Hygieniäkäytännöt	10
Terveysten- ja sairaanhoito	10
Lääkehoito	10
Yhteistyö eri toimijoiden kanssa	10
7 ASIAKASTURVALLISUUS	11
Henkilöstö.....	12
Toimitilat	13
Teknologiset ratkaisut	13
8 ASIAKAS JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY	14
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA	14
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA	14

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja Yksityinen palveluntuottaja Nimi: Perhekoti Taipale Oy Palveluntuottajan Y-tunnus: 2621063-9	Kunnan/kaupungin nimi: Outokumpu Kuntayhtymän nimi: Siun Sote -kuntayhtymä Sote -alueen nimi: Siun Sote
Toimintayksikön nimi Perhekoti Taipale	
Toimintayksikön sijaintikunta yhteystietoineen Perhekoti Taipale, Harmaasalontie 40a, 83500 Outokumpu puh:040 6472 888	
Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä <ul style="list-style-type: none"> • Yksityinen sosiaalihuollon ympärivuorokautinen palvelu / lastensuojelun sijaishuolto / 4 asiakaspaikkaa • Yksityinen sosiaalipalvelu / sosiaalinen kuntoutus / lapset ja nuoret / sosiaalipedagoginen hevostoiminta	
Toimintayksikön katuosoite Harmaasalontie 40A	
Postinumero 83500	Postitoimipaikka Outokumpu
Toimintayksikön vastaava esimies Heini Timonen	Puhelin 040 6472 888
Sähköposti heini.timonen(a)perhekotitaipale.fi	
Toimintalupatiedot (yksityiset sosiaalipalvelut)	
Aluehallintoviraston/Valviran luvan myöntämisaikajankohhta (yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt) 7.7.2014 (Itä-Suomen aluehallintovirasto)	
Palvelu, johon lupa on myönnetty Lupa yksityisten ympärivuorokautisten sosiaalipalvelujen tuottamiseen	
Ilmoituksenvarainen toiminta (yksityiset sosiaalipalvelut)	
Kunnan päätös ilmoituksen vastaanottamisesta 28.11.2016 (lausunto sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tuottamisesta avohuollon tukitoimena)	Aluehallintoviraston rekisteröintipäätöksen ajankohta 19.12.2016
Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat	
-	

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Toiminta-ajatus

Perhekoti Taipale on 4-paikkainen ammatillinen perhekoti huostaanotetuille, avohuollon tukitoimin tai kiireellisesti sijoitetuille lapsille ja nuorille. Tarjoamme turvallisen kasvuympäristön sekä ammatillista ja suunnitelmallista hoitoa ja kasvatusta.

Kaikkea toimintaamme ohjaa toimialaa koskevat lait kuten Perhehoitolaki (263/2015), Lastensuojelulaki (417/2007), Sosiaalihuoltolaki (1301/2014), Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) ja Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

Arvot ja toimintaperiaatteet

Perhekoti Taipaleelle lapsi tai nuori voi tulla pitkäaikaiseen tai lyhytaikaiseen sijoitukseen tai kiireellisesti sijoitettuna. Perhekotimme toimintaa ohjaavia arvoja ovat turvallisuus, lapsilähtöisyys, yhteisöllisyys, rehellisyys sekä itsensä ja muiden kunnioittaminen ja huomioiminen. Kasvatus on vahvaa arjen ohjausta lapsen vahvuudet ja voimavarat keskeisesti huomioiden. Kodissamme on yhteisesti sovitut pelisäännöt ja turvalliset lasten kasvua sekä kehitystä tukevat rajat. Toimintamme on tavoitteellista ja perhekodissamme on käytössä yksilöllinen osallistava hoito- ja kasvatussuunnitelma.

Perhekodin ammattitaitoiset aikuiset ovat läsnä lasten elämässä. Pieni yksikkö luo kodinomaisen ympäristön ja perheenomaista yhteisöllisyyttä sekä mahdollistaa lapsen kohtaamisen yksilölliset tarpeet huomioon ottaen. Kaikessa toiminnassa huomioidaan lasten ikä, kehitys, voimavarat ja vahvuudet sekä sijoitukselle asetetut tavoitteet. Tuemme lapsia löytämään keinot ongelmanratkaisuun, omien vahvuuksien tiedostamiseen sekä omien mielipiteiden ja tunteiden ilmaisuun. Yksilöllisen tunnetyöskentelyn näemme tärkeässä asemassa lapsen eheytyksen ja voimaantumisen kannalta. Kannustamme ja tuemme lapsia omatoimisuuteen sekä hyviin ja tasapainoisiin sosiaalisiin suhteisiin.

Teemme aktiivista ja avointa yhteistyötä lapsen biologisen perheen ja muiden lasten läheisten kanssa. Perheen tuen tarpeen kartoittamisen jälkeen työskentelemme lasta ja vanhempaa osallistavin ja toiminnallisoin keinoin pyrkien yhdessä löytämään uusia toimintamalleja perheen arkeen sekä tukemaan lapsen ja vanhemman vuorovaikutusta. Sosiaalipedagogista hevostoimintaa voidaan mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan tarjota lapselle yksin tai yhdessä vanhemman kanssa myös sijoituksen päättymisen jälkeen erillisenä palveluna.

Teemme tiivistä yhteistyötä lasten biologisten vanhempien lisäksi myös lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän, koulun sekä muiden lapsen verkostossa toimivien läheisten ja yhteistyötahojen kanssa. Raportoimme lapsen hoito- ja kasvatustilanteesta kirjallisesti kuukausittain lapsen huoltajille ja sijoittavan kunnan/kaupungin sosiaalitoimelle.

Perhekodin arkea rytmittää säännöllinen päivä- ja viikkorytmi. Rutiinit luovat turvallisuuden tunnetta ja tuovat selkeyttä elämään. Koulunkäynti, kodin yhteiset askareet, ulkoilu/liikkuminen, eläinten hoito, hevostoiminta, harrastukset ja jokaisen oma vapaa-aika ohjaavat koko perheen arkea. Tuemme lasten koulunkäyntiä ja korostamme koulun merkitystä lapsen elämän peruspilarina.

Perhekodissamme kaikki lapset ja aikuiset osallistuvat kodin askareisiin, kuten siivoamiseen ja ruuanlaittoon. Perhekodin eläimet ja niiden hyvinvoinnista huolehtiminen on myös yhteinen asia. Hevostoimintaan sekä kanojen, kaniin, kissojen ja koirien hoitamiseen osallistuvat kaikki ikään tai sukupuoleen katsomatta ikätason ja taitojen mukaisesti. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemus lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta, luoden näin positiivisen elinympäristön jokaiselle

perhekodissa asuvalle. Yhdessä tekemisen lomassa opitaan sosiaalisia taitoja, harjoitellaan hyviä käytöstapoja ja opetellaan oman mielipiteen ilmaisua. Erilaisten elämäntaitojen opetteluun taustalla on ajatus siitä, että lapsi kasvaa omatoimiseksi, selviytyväksi yhteiskunnan täysivaltaiseksi jäseneksi ja pystyy tulevaisuudessakin toimimaan erilaisissa elämänsä yhteisöissä.

Perhekodin lähiympäristö tarjoaa hyvät puitteet monipuoliseen harrastamiseen, ulkoiluun ja liikkumiseen. Urheilukenttä kodin vieressä mahdollistaa erilaisten pelien pelaamisen, valaistu hiihtolatu kulkee talvella aivan kodin vierestä, hevostoiminnalle ja retkeilyllekin on mukavat puitteet aivan kodin tuntumassa. Lisäksi lyhyen ajomatkan päässä Outokummun keskustassa, on tarjolla monipuoliset harrastus- ja retkeilymahdollisuudet (mm. uima- ja jäähalli, Outokummun luonto- ja eräkeskus). Myös luovia menetelmiä, kuten musiikkia, valokuvausta ja askartelua voidaan hyödyntää lasten kanssa työskentelyssä.

Perhekotimme arkeen sisältyy sosiaalipedagogista hevostoimintaa. Perhekodin äiti Heini on suorittanut sosiaalipedagogisen hevostoiminnan täydennyskoulutuksen ja hevostokokemusta hänellä on omasta lapsuudesta saakka. Hevostoiminta muokataan aina jokaisen lapsen tarpeisiin ja toiveisiin sopivaksi, eikä osallistuminen vaadi aiempaa kokemusta hevosista. Hevostoiminta innostaa lapsia lähes poikkeuksetta ja tallipäivät ovatkin perhekodissa odotettuja hetkiä. Hevostoimintaa toteutetaan perhekodissa lapsen yksilölliset tarpeet huomioiden joko yksilö- tai ryhmämuotoisesti.

Taipaleen hevostoiminta on tavoitteellista, eheyttävää, kuntouttavaa ja osallistavaa toimintaa, joka edistää lapsen hyvinvointia kaikilla sen osa-alueilla. Se tukee osaltansa lapsen hoidolle ja kasvatukselle asetettujen tavoitteiden (asiakas- sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmat) toteutumista. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta perustuu lapsen oman kokemuksen kautta oppimiseen ja oivaltamiseen. Yhdessä hevosen sekä turvallisen aikuisen kanssa koetut asiat ja niistä saadut oivallukset ovat liitettävissä myös muihin elämän osa-alueisiin. Hevostoiminnan avulla lapselle voidaan tarjota korjaavia kokemuksia mm. välittämisestä, turvallisuudesta, huolenpidosta, luottamuksesta ja rehellisyydestä.

Hevosten avustuksella harjoitellaan erilaisia vuorovaikutus- ja tunnetaitoja, kuten toisesta ja itsestä huolehtimista, tunteiden tulkintaa ja omien mielipiteiden sekä oivallusten esille tuomista. Hevonen tarjoaa lapsen kanssa tehtävälle tunnetyöskentelylle erityisen peilauspinnan, jota lapsi yhdessä aikuisen kanssa voi tarkastella ja sanoittaa. Hevostoiminta tukee myös motoristen taitojen ja vastuun ottamisen harjoittelua. Hevosen hyvinvoinnin kautta voidaan tarkastella myös ihmisille tärkeitä asioita, kuten terveellistä ravintoa, riittävää lepoa, sopivaa määrää liikuntaa sekä sääntöjen ja rutiinien tärkeyttä. Yhtä tärkeää kuin toiminnallisuus on myös läsnäolon, rentoutumisen ja rauhoittumisen taitojen opettelu.

Käytännössä toiminta voi olla vaikkapa hevosten käyttäytymisen havainnointia, ruokkimista, hoitamista, silittelyä, rentoutusharjoituksia, kärryajelua, hevosjalkapalloa tai ratsastamisen opettelu. Toiminnan sisällön suunnittelussa huomioidaan jokaisen osallistujan yksilölliset tarpeet ja toiveet. Mahdollisuudet toiminnan toteutumiseen ovat moninaiset ja toiminnassa mukana olevat poni ja hevonen ovat tehtävänsä koulutettuja. Kaikessa toiminnassa tärkeintä on sekä toimintaan osallistuvien ihmisten että hevosten turvallisuus.

Sijoitettujen lasten läheiset voivat sovitusti osallistua hevostoimintaan yhdessä perhekotiin sijoitetun lapsen kanssa, mikäli se yksimielisesti arvioidaan lapsen hyvinvointia edistävänä toimintana. Tällöin hevostoiminnalle luodaan esim. lapsen ja vanhemman välistä suhdetta /vanhemmuutta tukevat tavoitteet. Hevostoiminta voi tarjota lapselle ja hänen vanhemmalleen muun muassa yhteisiä elämyksiä ja onnistumisia sekä tukea keskinäiseen vuorovaikutukseen. Hevostoimintaan osallistuminen ei vaadi aiempaa hevostokokemusta. Hevostoimintaa voidaan mahdollisuuksien mukaan tarjota lapselle ja hänen vanhemmilleen myös sijoituksen päättymisen jälkeen avohuollon tukitoimena.

3 RISKINHALLINTA

Riskinhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Riskinhallinnassa laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla ennalta ne kriittiset työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Riskinhallintaan kuuluu suunnitelmallinen toiminta epäkohtien ja todettujen riskien poistamiseksi tai minimoimiseksi sekä toteutuneiden haittatapahtumien kirjaaminen, analysointi, raportointi ja jatkotoimien toteuttaminen.

Riskinhallinnan työnjako

Perhekotivanhemmat vastaavat omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista (perehdyttämissuunnitelman avulla turvallisuusasiat tulevat käsitellyksi huolellisesti). Pyrimme luomaan myönteisen asenneympäristön epäkohtien ja turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskinhallinta on koko henkilökunnan vastuu. Perhekotivanhempien lisäksi myös mahdolliset muut työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Luettelo riskinhallinnan/omavalvonnan toimeenpanon ohjeista

- Omavalvontasuunnitelma
- Sijoittamissuunnitelma
- Perehdyttämissuunnitelma
- Pelastussuunnitelma
- Lääkehoitosuunnitelma
- Taipaleen hevostoiminnan turvallisuussuunnitelma
- Keittiö ja siivous omavalvontasuunnitelma

Riskien tunnistaminen

Henkilökunta perehdytetään laadittuihin ohjeisiin ja suunnitelmiin. Suunnitelmat ja ohjeet tarkistetaan ja päivitetään vuosittain tai tarvittaessa, jolloin käydään läpi tietojen ajantasaisuus. Henkilökunta keskusteleekin keskenään mahdollisista epäkohdista, työn laadusta ja riskeistä säännöllisesti ja tekee tarvittavat muutokset viipymättä.

Lasten kanssa turvallisuusasioita käydään läpi heidän kehitystasonsa mukaisesti arjessa. Kriisitilanteissa henkilöstön toiminta ja sen tekemät ratkaisut ovat keskeisessä osassa. Pyritään ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään toimintaan riskien ja vaaratilanteiden välttämiseksi. Pidetään vuosittain pelastautumisharjoitus.

Riskien käsitteleminen

Kaikki epäkohdat käsitellään henkilöstön kanssa keskustelemalla viipymättä ja pyritään löytämään keinot, joilla välttää läheltä piti -tilanteet jatkossa. Perhekotivanhemmat tiedottavat haittatapahtumista ja niiden käsittelystä sekä niitä koskevista toimenpiteistä suullisesti ja kirjallisesti asiaan liittyville henkilöille esim. sosiaalityöntekijöille, omaisille ja muille yhteistyötahoille.

Korjaavat toimenpiteet

Kaikki epäkohdat käsitellään henkilöstön kanssa keskustelemalla viipymättä ja pyritään löytämään keinot välttää ”läheltä piti” -tilanteet jatkossa. Pyritään ennakoivaan työskentelyyn ja kirjataan tarvittavat toimintamallien muutokset asiaa koskeviin suunnitelmiin (esim. pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat)

Muutoksista tiedottaminen

Suullisesti ja kirjallisesti.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN**Omaavonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt**

Omaavonntasuunnitelma laaditaan toimintayksikön johdon ja muun henkilökunnan yhteistyönä.

Omaavonnan suunnitteluun ovat osallistuneet

Perhekotivanhemmat ja -ohjaajat

Omaavonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavan henkilön yhteystiedot:

Heini Timonen

Omaavonntasuunnitelman seuranta

Omaavonntasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Jos toimintaan liittyviä muutoksia ei tapahdu, omaavonntasuunnitelma päivitetään vuosittain.

Omaavonntasuunnitelman julkisuus

Ajantasainen omaavonntasuunnitelma on nähtävissä Internet-sivuillamme www.perhekotitaipale.fi (Etusivu -> Omaavonntasuunnitelma) sekä perhekodin perehdytyskansiossa tulosteena.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

- **Palvelutarpeen arviointi**

Hoidon ja palvelun tarve arvioidaan yhdessä lapsen, vanhempien, sosiaalityöntekijän sekä lapsen verkostossa toimivien yhteistyötahojen kanssa asiakassuunnitelmapalavereissa tai muissa vastaavissa hoitoneuvotteluissa, joissa hoidon tarvetta arvioidaan. Lisäksi perhekodissa on käytössä lasta osallistava hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka mahdollistaa tavoitteiden, keinojen ja palveluiden arvioimisen arjen käytännön tasolla. Asiakas ja/tai hänen omaisensa ja läheisensä otetaan mukaan palvelutarpeen arviointiin asiakassuunnitelmapalavereissa ja tiiviissä yhteistyössä.

- **Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30.5 §)**

Perhekodissamme on käytössä lasta osallistava hoito- ja kasvatussuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on konkretisoida asiakassuunnitelmaan kirjatut tavoitteet arkipäivän tavoitteiksi ja kuvata yksityiskohtaisesti sitä, miten lapsen tarpeisiin perhekodissamme vastataan. Suunnitelmallisuus takaa laadukkaan ja lapsen edun mukaisen hoidon ja kasvatuksen perhekodissamme. Lapsen osallisuuden toteutumiseen on kiinnitetty suunnitelmassa erityistä huomiota. Osallistavan hoito- ja kasvatussuunnitelman keskiössä lapsi nähdään oman elämänsä asiantuntijana ja päämääränä on lapsen eheytyminen askel askeleelta kaikilla hänen hyvinvointinsa osa-alueilla. Osallisuus suunnitelman teossa tarjoaa lapselle mahdollisuuden vaikuttaa omaan elämäänsä antaen hänelle myös kokemuksia kuulluksi tulemisesta. Parhaimmillaan osallisuus motivoi lasta sitoutumaan omien tavoitteidensa saavuttamiseen, lisää lapsen elämänhalua ja -hallintaa sekä kasvattaa lapsen itsetuntoa.

Lasta kannustetaan osallistumaan suunnitelman tekoon ja osallisuuden keinot asioiden läpikäymiseksi sekä tavoitteiden saavuttamiseksi valitaan lapsen ikä, mielenkiinnon kohteet, voimavarat ja persoonalliset tekijät huomioiden. Yhdessä lapsen kanssa pyritään löytämään keinot, jotka motivoivat lasta itseään parhaiten omien asioidensa läpikäymiseen ja suunnittelemiseen. Näitä keinoja voivat olla muun muassa keskustelut, hevostoiminta, valokuvaus ja muut erilaiset luovat menetelmät sekä hoito- ja kasvatussuunnitelman tueksi kehitetty perhekodin oma peli ”Minun Taival”.

Suunnitelma päivitetään puolivuositain tai tarpeen mukaan useammin sijoituksen kesto, vaihe tai sille asetetut tavoitteet huomioon ottaen. Hoito- ja kasvatustapaan liittyvistä asioista raportoidaan kirjallisesti sosiaalitoimelle ja lapsen vanhemmille kuukausittain.

- **Asiakkaan kohtelu**

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Lapset osallistuvat heitä koskevaan päätöksentekoon (mm. asiakassuunnitelmat, osallistava hoito- ja kasvatussuunnitelma, harrastustoiminta). Lapsia kuullaan ja heitä kannustetaan mielipiteen ilmaisemiseen, työskentely perhekodissamme on lapsilähtöistä. Sunnuntai-iltaisin perhekodissa pidetään viikkopalaveri, jossa viikkosuunnitelmien lisäksi on lapsilla mahdollisuus nostaa keskusteluun ajankohtaisia ja itselle tärkeitä asioita sekä esittää toiveita tulevan viikon toiminnan osalta.

Jokaisella lapsella on oma huone, joka on hänen yksityisaluettaan. Lapsella on oikeus omiin tavaroihinsa ja niistä huolehtimiseen. Lapsen henkilökohtaiset asiat keskustellaan lapsen kanssa rauhallisessa ympäristössä ilman ulkopuolisia. Lapsen asiakirjat säilytetään lukkojen takana. Lapselle kerrotaan aikuisia koskevasta vaitiolovelvollisuudesta. Perhekodin ilmapiiri luodaan yksityisyyttä kunnioittavaksi.

Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja käytännöt

Turvallinen kasvuympäristö yhteisine sääntöineen ja turvallisine rajoineen tarjoavat puitteet, joissa pakotteita tai rajoitteita ei tarvita. Aikuisten tuki ja ohjaus sekä keskusteleva ilmapiiri koko yhteisön kesken luovat omalta osaltaan ilmapiirin, jossa lasta ei tarvitse pakottaa tai rajoittaa. Mikäli lapsen etu huomioiden rajoitteet/pakotteet nähdään tarpeellisina, otamme asian esille sosiaalitoimen kanssa.

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Menettelytapa, jos todetaan, että asiakasta on kohdeltu epäasiallisesti: Asia keskustellaan ja sovitaan niiden henkilöiden kanssa, joita asia koskee. Tarvittaessa informoimme asiasta sosiaalitoimelle ja kerromme myös asianosaisille mahdollisuuden ottaa asiassa yhteys sosiaalitoimeen. Huolehdimme, että perhekodissamme jokaista kohdellaan oikeudenmukaisesti, ja epäasialliseen tai loukkaavaan kohteluun suhtaudutaan erityisellä vakavuudella.

- **Asiakkaan osallisuus**

Asiakkaiden ja omaisten osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen ja palautteen kerääminen

Palautetta kerätään suullisesti mahdollisuuksien mukaan asiakassuunnitelmapalavereissa, joissa mukana on pääsääntöisesti sosiaalitoimi, lapsi sekä lapsen vanhemmat. Lisäksi palautetta kerätään yhteydenpidon lomassa lapsen läheisiltä ja yhteistyötahoilta. Myös palautekyselylomakkeita hyödynnetään palautteen keräämisessä vuosittain (kyselylomakkeet erikseen lapselle, huoltajalle ja yhteistyötahoille).

Palautteen käsittely ja käyttö toiminnan kehittämisessä

Saatu palaute käsitellään henkilöstön kanssa keskustelemalla ja sen pohjalta tehdään tarvittavat muutokset, päätökset ja uudet toimintalinjaukset. Toimintaa pyritään jatkuvasti kehittämään asiakkaiden tarpeisiin vastaavaksi.

- **Asiakkaan oikeusturva**

Muistutuksiin/kanteluihin reagoidaan viipymättä ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin välittömästi toiminnan laadun parantamiseksi. Raportoidaan kirjallisesti valvontaviranomaisille sekä muille asiaa koskeville tahoille. Tavoiteaika käsittelylle 1kk.

Muistutuksen vastaanottaja

Toimintayksikön vastuuhenkilö:

Heini Timonen /Perhekotivanhempi

Puh.040 6472 888

Osoite: Harmaasalontie 40A, 83500 Outokumpu

-

Siun Sote/Perhe- ja sosiaalipalvelut

Toimialuejohtaja Leena Korhonen, p. 013 330 5768

Johdon sihteeri Kaija Pietarinen, p. 013 330 9501

-

Valvontaviranomainen (kantelut):

Itä-Suomen aluehallintovirasto

puhelinvaihte: 0295 016 800

-

Sosiaaliasiamies

Leena Viinisalo-Heiskanen

Puh. 013 330 8268

Ma-pe klo 9–11.30

leena.viinisalo-heiskanen(at)siunsote.fi

Torikatu 18 A, 3. krs

80100 Joensuu

Sosiaaliasiamies neuvoo asiakkaita sosiaalihuoltoon liittyvissä asioissa ja tarvittaessa avustaa sosiaalihuollon palveluun ja kohteluun liittyvän muistutuksen ja muiden asiakkaiden käytettävissä olevien oikeusturvakeinojen käytössä.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

- **Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta**

Perhekodin arkea rytmittää säännölliset arjen rutiinit ja aikataulut, jotka luovat turvallisuuden tunnetta ja kasvuympäristön, jossa eheytyminen kaikilla hyvinvoinnin osa-alueilla on mahdollista. Arjen tapahtumat ja toiminnot tarjoavat mahdollisuuden oppia tärkeitä elämisen taitoja mm. itsestä huolehtiminen, muiden huomioon ottaminen, vastuunotto, hyvät tavat ja omien mielipiteiden esille tuominen. Turvallinen ympäristö ja pysyvät ihmissuhteet sekä yhteisöllisyys kodissamme edistävät myös hyvinvointia. Jokaisen lapsen erityistarpeet

huomioidaan. Teemme yhteistyötä lapsen biologisen perheen kanssa. Pidämme tärkeänä, että lapsen koulunkäynti sujuu. Tuemme lasta koulunkäynnissä ja teemme tiivistä yhteistyötä koulun sekä muiden lasta hoitavien tahojen kanssa.

Kotimme ympäristö eläiminen, toiminnallisuus ja liikunnallisuus luovat lapselle eheyttävän ja voimaannuttavan ympäristön, jossa on turvallista kasvaa ja kehittyä elämän eri osa-alueilla. Tuemme lasten hyviä sosiaalisia suhteita ja kannustamme omien tunteiden esille tuomiseen. Lasten osallisuus nähdään keskeisenä asiana toiminnassa ja sen suunnittelussa (mm. osallistava hoito- ja kasvatussuunnitelma).

Perhekodissamme huolehditaan lasten päivittäisestä ulkoilusta ja liikkumisesta. Lapsen kiinnostuksen kohteista ja kokonaistilanteesta riippuen tuemme myös harrastamista kodin ulkopuolella. Outokummussa on monipuoliset liikuntamahdollisuudet.

Sijoitettujen lasten/nuorten toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan koko ajan arjessa. Tavoitteet päivitetään asiakassuunnitelmapalaverien yhteydessä sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmaa tarkistettaessa/päivittäessä. Toteutumisesta raportoidaan kuukausittaisessa hoito- ja kasvatusraportissa, jolloin arviointia tekevät myös biologiset vanhemmat ja sosiaalitoimi sekä mahdolliset yhteistyötahot.

- **Ravitsemus**

Perhekodissa syödään aamupala, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala. Pyrimme säännölliseen ateriarytmiin (n. 3h ateriaväli). Pyrimme siihen, että ruokailut tapahtuvat aina yhteisesti. Lapsia ohjataan terveelliseen ja monipuoliseen ravitsemukseen. Aikuinen vastaa lounaasta ja päivällisestä ja lapset osallistuvat ruuanlaittoon mahdollisuuksien ja taitojensa mukaan ”keittiöapuri”-vuoroillaan kerran viikossa. Myös aamu-, väli- ja iltapalojen laittamiseen lapset osallistuvat ikä ja taidot huomioiden.

- **Hygieniakäytännöt**

Lapsia neuvotaan ja ohjataan henkilökohtaisesta ja yleisestä hygieniasta huolehtimiseen. Kädet pestään aina vessasta, ulkoa, koulusta, tallilta tai muualta tultaessa sekä aina ennen ruokailua. Keittiön ja ruokailutilan puhtaudesta sekä muiden tilojen siisteydestä huolehditaan päivittäin. Lapset peseytyvät joka ilta. Saunomme noin 2 kertaa viikossa. Hampaiden harjaamisesta huolehditaan aamuin illoin. Siivoamme kodin kahdesti viikkoon. Epidemiatilanteissa noudatetaan yleisiä ohjeita ja tehostetaan hygieniasta huolehtimista esim. käsidesiä käyttämällä.

- **Terveyden- ja sairaanhoito**

Sijoituksen alkaessa lapsen terveydentila tutkitaan (ks. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelukasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/lapsen-terveydentilan-tutkiminen>).

Käytössä ovat Outokummun perusterveyspalvelut ja kouluterveydenhuolto. Perhekodilla aikuiset tekevät välittömiä terveydenhuollon toimenpiteitä, kuten lääkkeiden antaminen lapselle. Päivystystilanteissa olemme yhteydessä päivystävään yksikköön. Jos lapsi tarvitsee sairaskuljetusta, tilaamme ambulanssin.

- **Lääkehoito**

Lääkkeitä säilytetään perhekodin lukollisessa toimistossa yläkerrassa sekä lukollisessa lääkekaapissa alakerrassa. Lääkkeisiin käsiksi pääsyyn tarvittavat avaimet ovat vain perhekodin aikuisten käytössä. Lääkkeet lapselle antaa ja annostelee lääkehoitokoulutuksen käynyt aikuinen (kaikilta henkilöstössä vaaditaan ajantasainen lääkehoitokoulutus) ohjeiden ja reseptilääkkeiden kyseessä ollessa lääkärin määräämän ohjeistuksen mukaisesti.

Perhekodille on laadittu lääkehoitosuunnitelma. Lääkehoidosta vastaa perhekodissamme Heikki Antikainen.

- **Yhteistyö eri toimijoiden kanssa**

Yhteistyöstä palvelukokonaisuuteen liittyvien muiden tahojen kanssa sovitaan yhteisissä hoitoneuvotteluissa/asiakassuunnitelmapalaverissa. Yhdessä sovitaan yhteistyön luonteesta ja varmistetaan tiedonsiirtoon liittyvät asiat (esim. lupa hoito- ja kasvatusraporttien jakamisesta yhteistyötahoille). Yhteistyötä tehdään tiiviisti ja avoimesti lapsen ja perheen asioita parhaiten edistävällä tavalla.

Alihankintana tuotetut palvelut

Käytössämme ei ole alihankintana tuotettuja palveluita.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

Lasten asiakirjoja säilytetään lukollisessa lipastossa, jokaisen lapsen omassa kansiossa. Avaimet lukolliseen lipastoon on käytössä vain perhekodin aikuisilla ja niitä ei saateta ulkopuolisten käsiin. Huolehdimme salassapitosäännösten noudattamisesta ja perehdytämme työntekijät/harjoittelijat näihin säädöksiin. Lasten asioita koskevat raportit kirjaamme tietokoneelle, josta tulostamme raportit ja mapitamme lasten kansioihin. Asiakirjat ovat salasanojen takana ulkoisella kovalevyllä ja dokumentit poistetaan, kun ne ovat tulostettu. Perhekoti luovuttaa asiakassuhteen päättyessä sijoitetun nuorten/lasten asiakirjat sijoittavan kunnan haltuun ja tuhoaa omaan käyttöönsä saadut kopiokappaleet asiakkaan asiakirjoista. Yhteistyötahojen kanssa asiat hoidetaan pääsääntöisesti puhelimitse, postitse tai palaverissa. Sähköpostin kautta yhteydenpidossa ei käytetä nimitunnisteita. Tilannekohtaisesti käytetään hyödyksi esim. suojattua yhteistyöjärjestelmää kuten Wilma-järjestelmää koulun kanssa.

- **Henkilöstö**

Perhekodin vanhemmat Heini ja Heikki sekä heidän tyttärensä (s. 2012) asuvat perhekodissa ympärivuorokautisesti. Molemmilla vanhemmilla on sosiaalialan koulutus sekä työkokemusta lastensuojelutyöstä.

Heini on koulutukseltaan sosionomi AMK (sosiaalipedagoginen suuntautuminen). Opinnoissaan Heini on suorittanut lastensuojelun ammatillisuutta vahvistavat opinnot sekä tehnyt opinnäytetyön sijaissisaruteen liittyen. Kokemusta lastensuojelun kentältä hänellä on mm. ammatillisesta perhekodista sekä lastensuojelulaitoksesta. Heini on suorittanut lisäksi Itä-Suomen yliopiston ja YSAO:n sosiaalipedagogisen hevostoiminnan täydennyskoulutuksen opinnot.

Heikki puolestaan on koulutukseltaan lähihoitaja ja puuseppä. Lähihoitajaopintonsa Heikki on suorittanut oppisopimusopiskeluina lastensuojelulaitoksessa.

Perhekotivanhempien lisäksi perhekodissamme työskentelee kaksi kokoaikaista työntekijää, toinen heistä on koulutukseltaan lähihoitaja ja toinen nuoriso-ohjaaja.

Pyrimme jatkuvaan työn ja oman ammattitaidon kehittämiseen. Työntekijöiden ammatillisuutta ja jaksamista tuetaan tarjoamalla mahdollisuus työohjaukseen ryhmä- ja/tai yksilömuotoisesti. Panostamme huolelliseen työhön perehdytykseen. Lisäksi viikoittain pidetään henkilöstöpalaveri, jossa voidaan avoimesti keskustella työhön liittyvistä asioista.

Ennen työsuhteeseen ottamista varmistetaan mahdollisen työntekijän ammatillinen kelpoisuus sekä pyydetään rikosrekisteriote nähtäväksi.

Työntekijä/opiskelija/harjoittelija perehdytetään työhönsä konkreettisesti arjessa ohjaamalla käytännön työtehtävissä ja keskustelemalla esille nousevista asioista. Lisäksi perehdytetään sijoitus suunnitelmaan ja omavalvontasuunnitelmaan sekä turvallisuuteen liittyviin suunnitelmiin (mm. palo- ja pelastus, lääkehoito). Käytössämme on perehdyttämissuunnitelma. Luodaan avoin ja keskusteleva ilmapiiri korostaen työntekijän velvollisuutta ja oikeutta nostaa esille myös havaitsemansa palvelun epäkohdat (sosiaalihuollon henkilöstön ilmoitusvelvollisuus). Sosiaalihuollon ammattihenkilön tulee ilmoittaa viipymättä toiminnasta vastaavalle (Heini Timonen), jos hän huomaa epäkohtia tai ilmeisiä uhkia asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen tulee ilmoittaa asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Mikäli epäkohtaa tai sen uhkaa ei korjata välittömästi, tulee ilmoituksen tehneen henkilön ilmoittaa asiasta aluehallintovirastolle.

Vakituisen henkilökunnan täydennyskoulutusta tuetaan harkinnanvaraisesti (esim. hätäensiapu- ja lääkehoitokoulutukset).

- **Toimitilat**

Jokaisella lapsella on oma huone. Lapsi saa itse osallistua huoneensa sisustamiseen ja vaikuttaa näin ollen oman huoneensa viihtyvyyteen. Jokaisen lapsen huoneessa on sänky, työpöytä, tuoli, vaatekaappi sekä hyllytilaa. Sisustustekstiilit, kuten verhot ja matot sekä muut sisustuselementit valitaan yhdessä lapsen kanssa.

Tilava olohuone mahdollistaa monipuolisen yhdessäolon. Siellä voidaan katsoa tv:tä, leikkiä, piirtää, pelata, lukea tai muuten vain oleskella yhdessä. Keittiössä huolehditaan ruoanlaitosta ja ruokailutilassa syödään yhdessä. Kodissamme on sisä- ja ulkosauna. Kodissa olevat pesutilat ja kodinhoitotilat ovat kaikkien käytettävissä. Wc:t ovat tytöille ja pojille erikseen. Yläkerran tilat ovat pääasiallisesti perhekodin vanhempien vapaa-ajan viettämiseen tarkoitettut.

Kodin tilojen lisäksi myös iso piha mahdollistaa monenlaista toimintaa. Ulkona sijaitsee hevospihatot, kanala, kanila, hevosten hoito- ja varustehuone, kasvihuone, varasto ja puuliiteri. Ulkorakennuksessa toteutetaan lähes päivittäin yhteistä tekemistä mm. eläinten hoidon tiimoilta. Viereisellä pallokentällä mahdollistuu erilaiset pelit ja leikit. Iso sisä- ja takapihakin ovat turvallisia paikkoja vaikkapa leikkiä, hyppiä trampoliinilla, pelata, kiikkua ja laskea liukumäkeä.

Perhekodissa on kaksi siivouspäivää. Keskiviikkoisin sekä lapset ja aikuiset siivoavat omat huoneensa sekä mahdolliset omat siivousvastuualueensa. Siivous käsittää tavaroiden järjestelyn, pölyjen pyyhkimisen imuroinnin ja luuttuamisen. Myös matot tuuletetaan ja roskikset tyhjennetään. Aikuiset pesevät wc-tilat. Lauantaisin aikuiset imuroivat yhteiset tilat ja pesevät wc:t. Keittiö- ruokailu- ja hygieniatiloja siivotaan aikuisten toimesta päivittäin. Myös yleisestä siisteydestä pidetään huolta päivittäin ja se on kaikkien perheenjäsenten yhteinen vastuu.

Jätteet lajitellaan ja kierrätetään yleisten ohjeiden mukaisesti. Toiminnassa pyritään huomioimaan ekologisuus. Pyritään tekemään valintoja, jotka mm. vähentävät jätettä. Ohjataan lapsia toimimaan myös edellä mainitulla tavalla. Sekajäte toimitetaan jätesäiliöön, biojäte kompostoidaan tai annetaan mahdollisuuksien mukaan eläimille, lasi-, muovi-, metalli- ja paperijäte toimitetaan keräyspisteisiin. Vanhat vaatteet tms. tavarat kierrätetään, lahjoitetaan eteenpäin tai myydään kirpputoreilla.

Pyykkihuoltoon on käytettävissä pesukone, kuivausrumpu, kuivauskaappi. Pyykinpesusta, kuivaamisesta ja viikkaamisesta jokainen huolehtii itse ikätaso ja taidot huomioon ottaen. Aikuiset avustavat pyykinpesussa tarvittaessa.

- **Teknologiset ratkaisut**

Käytössä ei ole turva-, valvonta- tai hälytyslaitteita.

Terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet

Käytössä ei ole terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita (lukuun ottamatta ensiaputarvikkeistoa). Mikäli näitä käyttöön tulee ja niiden käyttöön sisältyy riskejä, niitä käytetään ja säilytetään aikuisten valvonnassa.

8 ASIAKAS JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY

Perhekodilla on asiakasrekisteri, joka sisältää asiakassuhteen hoitamiseen tarvittavia eli lasten hoitoon ja kasvatukseen liittyviä henkilötietoja. Näitä tietoja voivat yksilökohtaisesti olla esim. asiakassuunnitelmat, päätökset sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmat ja -raportit. Tietoja ei luovuteta ulkopuolisille ilman huoltajan tai muun asiakkaan asioista päättävän tahon suostumusta. Perhekodin työskentelyä ohjaa salassapitosäädökset. Mahdolliset työntekijät/harjoittelijat perehdytetään salassapitovelvollisuuteen, tietosuojakäytäntöihin ja vaitiolovelvollisuuteen ja ennen työskentelyn alkamista he allekirjoittavat vaitiolositoumuksen. Rekisteriseloste on nähtävissä perhekodilla tulosteena. Tietosuojavastaava henkilö: Heini Timonen, p.0406472888

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Asiakkailta, henkilökunnalta ja riskinhallinnan kautta saadut kehittämistarpeet ja korjaavat toimenpiteet toteutetaan aina viipymättä. Kaikki epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet käsitellään ja niille sovitaan riskin vakavuudesta riippuen suunnitelma asian hoitamiseksi kuntoon.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omaevalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toimintayksikön vastaava johtaja.
Paikka ja päiväys

Outokummussa 30.6.2020

Allekirjoitus

Heini Timonen